

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Ε.Φ.Ε. 2003

ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τό μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τό ἀγαθόν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴν ἀναβάντες ἱκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τό ποῖον δὴ;

Τό αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἔπειτ', ἔφη, ἀδικήσομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χειρόν ζῆν, δυνατόν αὐτοῖς ὄν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανάται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἣν ἂν ἕκαστοι τό κοινόν δυνατοὶ ὦσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτός ἐμποιῶν τοιούτους ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφιῇ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτός αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να αποδοθεῖ στη νέα ελληνική το απόσπασμα “ Ἐπελάθου ... σύνδεσμον τῆς πόλεως”. (μονάδες 10)
2. Από το απόσπασμα που αποδώσατε στη νέα ελληνική, να προσδιοριστεί ο ρόλος και οι λειτουργίες του νόμου στα πλαίσια της πόλης με συγκεκριμένες κειμενικές αναφορές (μονάδες 15)
3. “ Ἰδεῖν τε τό ἀγαθόν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν”: Ποιο εἶναι το περιεχόμενο της έννοιας «ἀγαθόν» στο φιλοσοφικό σύστημα του Πλάτωνα και πῶς εἶναι δυνατή η πρόσβαση σε αυτό; (μονάδες 15)
4. Πῶς γίνεται, στα πλαίσια της πλατωνικής πολιτικής φιλοσοφίας, η μετάβαση από τη δημοκρατία στην τυραννία; (μονάδες 10)
5. Να βρεθεῖ στην αρχαία ελληνική γλώσσα ένας λεκτικός όρος (συνώνυμος ή αντώνυμος) με τον τύπο λέξης που δίνεται (Προσοχή! Η συνώνυμη ή αντώνυμη λέξη πρέπει να γραφεί στον ίδιο γραμματικό τύπο με τη λέξη που δίνεται).

ἔργον (Σ)

ἐπελάθου

(Α)

βελτίστας (Α)

ὅλη (Σ)

ἔφαμεν (Σ)

πόλει (Σ)

ἰδεῖν (Σ)	ὠφελίας (Α)
ἐπιτρέπειν (Σ)	ποιῶν (Σ)

(μονάδες 10)

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλεύσαντες οὖν Ἀθηναῖοι ἐς Σάμον ναυσὶ τεσσαράκοντα δημοκρατίαν κατέστησαν καὶ ὁμήρους ἔλαβον τῶν Σαμίων πεντήκοντα μὲν παῖδας, ἴσους δὲ ἄνδρας, καὶ κατέθεντο ἐς Λήμνον καὶ φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες ἀνεχώρησαν. Τῶν δὲ Σαμίων ἦσαν γὰρ τινες οἱ οὐχ ὑπέμειναν, ἀλλ' ἔφευγον ἐς τὴν ἡπειρον, ξυνθέμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει τοῖς δυνατωτάτοις καὶ Πισσοῦνθι τῷ Ὑστάσπου ξυμμαχίαν, ὃς εἶχε Σάρδεις τότε, ἐπικούρους τε συλλέξαντες ἐς ἐπτακοσίους διέβησαν ὑπὸ νύκτα ἐς τὴν Σάμον. Καὶ πρῶτον μὲν τῷ δήμῳ ἐπανέστησαν καὶ ἐκράτησαν τῶν πλείστων, ἔπειτα τοὺς ὁμήρους ἐκκλέψαντες ἐκ Λήμνου τοὺς αὐτῶν ἀπέστησαν. (Θουκυδ., Α 115)

Να αποδοθεῖ το κείμενο στη νέα ελληνική.

(μονάδες 20)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. ἔλαβον, κατέθεντο, ἐφυγον, διέβησαν, ἐκράτησαν:

α. Να γράψετε τα ρηματικά επίθετα σε –τέος των παραπάνω ρημάτων.

(Σημείωση: Τα ρηματικά επίθετα σχηματίζονται ἢ ἀπὸ τὴ ρίζα τοῦ Ἐνεστώτα ἢ τοῦ Ἀορίστου β', ἀν τὸ ρῆμα ἔχει Ἀόριστο β')

β. Να γράψετε τὸ β' ἐνικὸ τῆς Προστακτικῆς στὸν ἴδιο χρόνο καὶ φωνή.

(μονάδες 5)

2. κατέθεντο, ἐγκαταλιπόντες, ὑπέμειναν, ἐφυγον, διέβησαν, ἐπανέστησαν: Να τα αντικαταστήσετε ἐγκλιτικὰ στὸ β' πληθυντικὸ καὶ στὸν ἴδιο χρόνο καὶ φωνή.

(μονάδες 5)

3. Να συμπλῦξετε τὶς δευτερεύουσες προτάσεις τοῦ κειμένου σε μετοχές.

(μονάδες 5)

4. Να θέσετε στὸν πλάγιό λόγο τὸ τμήμα: **πλεύσαντες ... ἀνεχώρησαν,** ἐξαρτημένο ἀπὸ τὴ φράση «**Θουκυδίδης ἔφη**».

(μονάδες 5)